

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, în privința inculpatei

Rusu Liliana Anatolie, născută la 28 octombrie 1980 în s. Gura-Camencii, r-nul Florești, locuitoare a mun. Chișinău, str. Grenoble 163/4, ap. 48, cetățeană a R. Moldova, condamnată anterior:

1) prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2010, în baza art. 196 alin. (4), 90 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de fond: 16 mai 2013– 17 decembrie 2014,
în instanța de apel: 22 ianuarie – 17 septembrie 2015,
în instanța de recurs: 26 noiembrie 2015 – 03 februarie 2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 17 decembrie 2014, inculpata Rusu Liliana a fost condamnată în baza art. 196 alin. (4) Cod penal la 3 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

2. Instanța de fond **a constatat**, că inculpata Rusu Liliana **este învinuită**, că activând în calitate de contabil șef la Instituția Medico-sanitară Publică Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, în coautorat cu Madan Nadejda, care a fost condamnată printr-o sentință irevocabilă, au comis delapidarea averii străine a Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, cauzând daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, în următoarele circumstanțe.

Inculpata, în coautorat cu Madan N., având intenția comună de a sustrage bunurile Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, au introdus în listele cererilor comune ale salariaților privind eliberarea cardurilor bancare de către SA „Banca de Economii”, datele de identificare ale cinci persoane care nu activau în cadrul Spitalului și/sau care nu au primit fizic carduri bancare și anume: Stegorescu L. - eliberată din funcția de contabil la 06.02.2004 prin ordinul nr. 7, Miron M. - exclusă din lista statelor în baza certificatului de deces DC-IV nr. 0452331 la 01.05.2006, Cojocari T. - concediat din funcția de grădinar la 08.11.2007 prin ordinul nr. 86, Cojocari A. - concediată din funcția de grădinar la 24.12.2007 prin ordinul nr. 98 și Ojog N. - concediată din funcția de operator la 27.12.2006.

Datele referitoare la listele salariaților Spitalului Clinic de Traumatologie Ortopedie, precum și la salariile aferente erau stocate în programul electronic „Fox-Pro”, informația din acest program fiind transmisă lunar către BC „Banca de Economii” SA pentru transferul la card a salariilor angajaților.

Având spre administrare și dispunând de parola programului enunțat, Madan N. introducea în varianta electronică a listei numele angajaților sus-numiți, care nu mai activau la acel moment în cadrul Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, nume care pe suportul material al listei lipseau. Ulterior, inculpata asigura transmiterea listelor date către BC „Banca de Economii” SA în vederea efectuării transferurilor la card a salariilor.

După transferarea banilor pe cardurile bancare, inculpata și Madan N. extrăgeau sumele în numerar de la bancomate.

În aceste circumstanțe, acestea, pentru anul 2007 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 114.811,56 lei, pe care ulterior au sustras-o, și anume pe numele lui: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 36.369 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 34.316 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 44.126,56 lei.

Tot ea, în coautorat cu Madan N., pentru anul 2008, au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 212.433 lei, pe care ulterior au sustras-o, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 80.622,50 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 74.203,23 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 57.606,75 lei.

Tot ea, în coautorat cu Madan N., pentru anul 2009, au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 361.499,22 lei, pe care ulterior au sustras-o, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 114.706,06 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 119.243,20 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 59.226,36 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 68.323,60 lei.

Tot ea, în coautorat cu Madan N., pentru anul 2010, au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 14.281,40 lei, pe care ulterior au sustras-o, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 5001,02 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 4955,81 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 2245,45 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 2 079,12 lei.

Astfel, în perioada 01.01.2007 - 06.05.2010, Rusu L. în coautorat cu Madan N. au însușit în total suma de 700.944,29 lei.

Acțiunile inculpatei pe acest episod au fost încadrate de către acuzare în baza art. 42 alin. (2) 44, 191 alin. (5) Cod penal – comiterea prin coautorat cu participare simplă a delapidării averii străine, adică a însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari.

Tot ea, în coautorat cu Madan N. și acționând cu intenție comună, în perioada anilor 2007 - 2010, activând în calitate de contabil șef, a creat condiții în vederea calculării ilegale a salariului pe numele și pe contul de card al foștilor angajați ai Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie - Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Miron M. și Stegorescu L., care nu erau angajați în cadrul instituției medicale date, prin introducerea în liste a numelor acestor persoane și, prezentând listele în fiecare lună, în perioada indicată, către BC „Banca de Economii” SA care deservea instituția nominalizată, au provocat impozitarea neargumentată a salariilor acestora.

În rezultatul acestor acțiuni, prin defalcarea din bugetul Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie a sumelor aferente impozitului pe venit, primelor de asigurare obligatorie în medicină și contribuțiilor individuale de asigurare obligatorie pentru persoanele sus-indicate, instituției în cauză i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă de 178.639,21 lei.

Astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere Rusu L. și Madan N. i-au cauzat Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie daune în proporții deosebit de mari.

Acțiunile inculpatei pe acest episod au fost încadrate de către acuzare în baza art. 42 alin. (2), 44, 196 alin. (4) Cod penal, ca cauzarea prin coautorat cu participare simplă de daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere.

Instanța a indicat că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că la 26.11.2003 a fost numită în funcția de contabil-șef și pe 21.12.2009 a fost eliberată

din această funcție. Conform actului de revizie a CCCEC efectuat în perioada 01 ianuarie 2007 – 01 aprilie 2011 s-a depistat calcularea ilegală a salariului și sustragerea mijloacelor bănești de către contabilă pe salariu Madan N., în perioada 2007 – 2010, sustragerile fiind efectuate în luna decembrie 2009, ianuarie, februarie 2010, adică când ea era deja eliberată din funcție. În atribuțiile sale de serviciu intra coordonarea serviciului contabil în conformitate cu Legea contabilității, verificarea evidenței contabile, a mijloacelor bănești, a întocmirilor dărilor de seamă, a rapoartelor financiare trimestriale și anuale. Listele de plată erau verificate și semnate de contabilul pe salariu, apoi date pentru verificare și semnare contabilului-șef. Împreună cu ordinele de plată pentru transferul impozitelor din salariu, semnate de ea ca contabil-șef, și cu listele de plată pentru transferul salariului pe card, le transmitea contabilului-casier Popușoi N., care mergea la director pentru verificare, semnare și aplicarea ștampilei. După, listele de salarizare și ordinele de plată le lua contabilă-casier Popușoi N. luând de la contabilă pe salariu Madan N. fișierul electronic cu listele de salariu pentru transferul pe card și le prezenta Băncii de Economii. Nu a presupus niciodată cu ce se ocupa contabilă Madan N., deoarece nu a avut acces la programa de salarizare.

Martorul Popușoi N. a relatat că activează în calitate de contabil. Potrivit cerințelor băncii, listele persoanelor care solicitau eliberarea cardurilor bancare erau transmise ei de către Madan N., deja fiind semnate de contabilul-șef Rusu L. și de director, iar contabilul pe salariu nu le semna.

Martorul Doagă G. a declarat că activează în funcția de contabil-șef din decembrie 2009. În perioada anilor 2007 - 2009, inculpata a deținut funcția de contabil-șef. Listele de salarizare erau semnate de contabilul-șef și director. Listele de salarizare în format electronic erau întocmite de contabilul pe salariu Madan N., cu folosirea unui program special, la care contabilul-șef nu are acces. În perioada martie - aprilie - mai 2010 listele de salarizare le-a semnat ea, fiind întocmite de Madan N. În această perioadă, la fel au fost incluse acele 4 persoane care nu activau în cadrul spitalului.

Martorul Madan N. a relatat că a activat în calitate de contabil pe salariu în perioada anilor 2004-2010. În acea perioadă Rusu L. activa în calitate de contabil-șef. A fost condamnată pentru că a sustras bani prin intermediul cardurilor bancare, prin includerea în listele de salarizare a persoanelor care nu activau în cadrul spitalului, dar în privința cărora se calcula salariul. Persoanele respective erau Ojog N., Stegorescu L., Cojocari A., Cojocari T. și Miron M. Bani sustrași de pe carduri îi împărțea în jumătate cu contabilul-șef Rusu L. Cerere de eliberare a cardului bancar a scris doar Ojog N., nu și Cojocari A., Cojocari T., Miron M., Stegorescu L. Cererile de eliberare a cardurilor bancare din numele persoanelor menționate au fost scrise de ea, însă a semnat doar o parte din ele, celelalte fiind semnate de Rusu L. Bani îi extrăgea ea sau Rusu L. de pe cardurile bancare deschise pe numele celor 5 persoane. Ideea cu cardurile i-a venit în anul 2007, după ce a fost calculat salariul lui Ojog N., dar aceasta nu a venit nici să-și ia cardul bancar și nici salariul. I-a comunicat lui Rusu L. și ultima i-a spus să împartă banii de pe card. Având nevoie de niște venituri în plus au hotărât

împreună cu Rusu L. să-și deschidă niște carduri, să calculeze salariul, să-l pună pe card, apoi să-i scoată de pe carduri și să-i împartă. Cardurile bancare se aduceau de la bancă de către contabilul-șef sau casieră, ulterior erau transmise ei împreună cu pin codul, și repartizate solicitanților. Astfel, au deschis carduri pe numele lui Cojocari A., Cojocari T., Miron M. și Stegorescu L., pe care-i păstrau în contabilitate. În funcție de suma de care avea nevoie ea și Rusu L., se calcula salariul și se transfera pe cardurile bancare a celor 5 persoane, ulterior se extrăgeau banii. Ea întocmea listele de salarizare atât pe suport de hârtie, cât și electronic, deoarece era în atribuțiile sale de serviciu. Făcea listele de plată a salariului pe suport de hârtie și le includea pe aceste 5 persoane pe listele pe suport electronic. Rusu L. semna listele pe suport de hârtie, verifica dacă nu sunt greșeli. Listele de salarizare pe suport de hârtie le dădea lui Popușoi N., care le ducea directorului l-a semnat, apoi listele de salarizare pe suport de hârtie și în format electronic se prezentau băncii, iar un exemplar se întorcea la instituție și se păstra la contabilul-șef. A întocmit și listele de salarizare în format electronic pentru două luni în primăvara anului 2010 în care a inclus și acele 5 persoane și a extras sumele de pe carduri, iar banii i-a folosit de una singură. Rusu L. știa despre aceasta, atunci ea încă se gândea că o să se întoarcă să lucreze. Când Rusu L. a fost înlăturată din funcție, cardurile au rămas la ultima, apoi s-au întâlnit și le-a luat, a calculat salariul și pentru primăvara anului 2010. A extras banii de pe carduri și a vrut să-i împartă cu Rusu L., dar aceasta i-a spus să și-i lase sie. În vara anului 2010, până a se elibera de la serviciu a avut o discuție cu Rusu L. și au hotărât să înceteze a utiliza cardurile bancare respective, știind că într-un final va ieși la iveală cazul, a vrut să le arunce într-o groapă, dar Rusu L. a spus că nu e sigur, și a luat ea cardurile.

Potrivit raportului de expertiză nr. 38 din 14 martie 2013, semnăturile de la numele contabilului șef Rusu L., plasate câte una la fiecare dintre rubricile „specimenul de semnătură a delegatului”, „Contabil - șef” și „A primit” ale actelor – cererea privind prelungirea termenului de valabilitate la carduri din 25 martie 2009, cerere privind producerea cardurilor pentru cet. Miron M. și Stegorescu L., ordin de ieșire nr. 27934980, ordin de ieșire nr.27935006, ordin de ieșire nr.28907788, delegația nr.569831, delegația nr. 569832, delegația nr. 568733 și semnătura suspectă de la numele Stegorescu L. plasată la rubrica „semnătura deținătorului de card” a cererii nr. 540866 din 26 mai 2009, ***au fost executate de numita Rusu L.***

Conform raportului de expertiză nr. 1258 din 10 iulie 2014, semnăturile din numele lui Stegorescu L. din declarațiile privind identitatea beneficiarului efectiv din 26 mai 2009 și din cererea nr. 540866 din 26 mai 2009 privind deschiderea contului de card și eliberarea cardului bancar (forma13-F/01), ***au fost executate de Rusu L.*** Înscrisurile manuscrise din declarația privind identitatea beneficiarului efectiv din 26 mai 2009, nu au fost efectuate de Rusu L., dar au fost executate de o altă persoană.

Instanța a conchis, că vinovăția inculpatei pe primul episod este confirmată parțial și că acțiunile ei pe ambele episoade urmează a fi încadrate în baza art. 196

alin. (4) Cod penal, ca cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane.

Astfel, **instanța a constatat**, că inculpata **având intenția de a cauza daune materiale** IMSP Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, a introdus **împreună cu Madan N., condamnată pe cazul dat într-un alt proces penal**, în listele cererilor comune ale salariaților privind eliberarea cardurilor bancare de către BC „Banca de Economii” SA, datele de identificare a cinci persoane care nu activau în cadrul Spitalului și care nu au primit fizic carduri bancare și anume: Stegorescu L. - eliberată din funcția de contabil la 06.02.2004 prin ordinul nr.7, Miron M. - exclusă din lista statelor în baza certificatului de deces DC- IV nr.0452331 la 01.05.2006, Cojocari T. - concediat din funcția de grădinar la 08.11.2007 prin ordinul nr. 86, Cojocari A. - concediată din funcția de grădinar la 24.12.2007 prin ordinul nr. 98 și Ojog Nadejda - concediată din funcția de operator la 27.12.2006. Datele referitoare la listele salariaților Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, precum și la salariile aferente erau stocate în programul electronic „Fox-Pro”, informația din acest program fiind transmisă lunar către BC „Banca de Economii” SA pentru transferul la card a salariilor angajaților. Având spre administrare și dispunând de parola programului enunțat, Madan N. introducea în varianta electronică a listei numele angajaților sus-numiți, care nu activau la acel moment în cadrul Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, nume care pe suportul material al listei lipseau. Ulterior, **Rusu L. asigura transmiterea listelor date către BC „Banca de Economii” SA în vederea efectuării transferurilor la card a salariilor. După transferarea banilor pe cardurile bancare, Madan N. extrăgea sumele în numerar de la bancomate.**

În aceste circumstanțe, **de către Rusu L., împreună cu Madan N. pentru anul 2007 au fost create condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei** totale de 114.811, 56 lei, și anume pe numele lui: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 36.369 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 34.316 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 44.126,56 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2008 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 212.433 lei, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 80.622,50 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 74.203,23 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 57.606,75 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2009 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 361.499,22 lei, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 114.706,06 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 119.243,20 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 59.226,36 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 68.323,60 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2010 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 14.281,40 lei, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 5001,02 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 4955,81 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 2245,45 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 2079,12 lei.

Astfel, în perioada 01.01.2007 - 06.05.2010, Rusu L. împreună cu Madan N. au cauzat prejudicii materiale Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie în sumă totală de 700.944,29 lei.

Tot Rusu L., împreună cu Madan N., acționând cu intenție comună în perioada anilor 2007 - 2010, activând în calitate de contabil-șef al Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie, a creat condiții în vederea calculării ilegale a salariului pe numele și pe contul de card al foștilor angajați ai Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Miron M. și Stegorescu L., care nu erau angajați în cadrul instituției medicale date, prin introducerea în liste a numelor acestor persoane și, prezentând listele în fiecare lună, în perioada indicată, către BC „Banca de Economii” SA care deservea instituția nominalizată, au provocat impozitarea neargumentată a salariilor acestora.

În rezultatul acestor acțiuni, prin defalcarea din bugetul Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie a sumelor aferente impozitului pe venit, primelor de asigurare obligatorie în medicină și contribuțiilor individuale de asigurare obligatorie pentru persoanele sus-indicate, ***instituției în cauză i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă de 178.639,21 lei.***

Astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere Rusu L. și Madan N. au cauzat Spitalului Clinic de Traumatologie și Ortopedie daune în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 879.583,50 lei.

Instanța a reținut, că ***declarațiile martorului Madan N. prezintă o modalitate de apărare, deoarece au fost depuse în cadrul procesului său penal, examinat conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, și veridicitatea declarațiilor ei nu a putut fi verificată în coraport cu alte probe acumulate.***

Astfel, acuzarea nu a prezentat probe suficiente, care ar dovedi, că inculpata a dobândit în mod ilegal mijloacele financiare ale proprietarului.

Împrejurările cauzei confirmă, că acțiunile inculpatei se încadrează în componența de infracțiune, latura obiectivă a căreia cuprinde cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari părții vătămate, prin înșelăciune și abuz de încredere, întrucât acțiunile ei nu constituie o sustragere.

În consecință, actul de învinuire și probele examinate și cercetate în cadrul ședinței de judecată nu cuprind acțiunile prejudiciabile de însușire ilegală a averii străine, urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat, legătura de cauzalitate dintre acțiunile prejudiciabile și urmările prejudiciabile, ce ar rezulta din infracțiunea de delapidare, incriminată inculpatei.

3. Procurorul în Procuratura anticorupție, Octavian Iachimovschi, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 42 alin. (2), 44, 191 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare și în baza art. 42 alin. (2), 44, 196 alin. (4) Cod penal la amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ce constituie 40.000 lei.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 10 ani închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ce constituie 40.000 lei.

Apelantul a invocat, că probele administrate au confirmat existența elementelor infracțiunilor incriminate, demonstrând, că inculpata a atentat la relațiile patrimoniale, acesta reprezentând obiectul juridic al infracțiunilor imputate, așa cum, aceasta a atentat la proprietatea persoanei juridice IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie. Obiectul material al infracțiunilor comise de inculpată îl reprezintă banii sustrași prin extragerea de la ATM-urile BC „Banca de Economii” SA, precum și mijloacele financiare - prejudiciu cauzat prin generarea impozitării neargumentate la calcularea ilegală a salariului.

Inculpata a comis infracțiunea în coautorat cu Madan N., precum și cu folosirea situației de serviciu. Probele prezentate instanței și anume declarațiile martorilor, în special a lui Madan N., care a indicat direct asupra metodei de sustragere utilizate la comiterea infracțiunii și asupra inculpatei ca fiind autor al infracțiunii.

Faptul sustragerii este dovedit prin probele materiale administrate și anume, prin cererile de deschidere a cardurilor (în special a cererii depuse din numele fostei contabile pe salarizare a SCTO Stegorescu L.), documentele ce confirmă primirea cardurilor bancare de către inculpată, imaginile de la ATM-urile Băncii de Economii etc. Expertizele grafoscopice efectuate în cadrul procesului penal au demonstrat, că semnăturile aplicate pe documentele bancare menționate aparțin anume inculpatei.

Cauzarea prejudiciilor a fost realizată și prin impozitarea nejustificată a salariilor transferate la card pe numele lui Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Stegorescu L. și Miron M., consecință indirectă a intenției de sustragere a banilor.

Instanța, eronat a apreciat critic declarațiile martorului Madan N., precum și a pus la îndoială aprecierile date de instanța de judecată care a emis sentința de condamnare a numitei Madan N. la 22 decembrie 2014, sentință rămasă definitivă și irevocabilă. Declarațiile martorului Madan N. sunt confirmate prin rapoartele de expertiză, documentele bancare, cererea întocmită și semnată din numele lui Stegorescu L. etc. Martorul a indicat cu certitudine asupra faptului însușirii de către inculpată a o parte din banii extrași fraudulos de pe conturile de card. Documentele anexate în calitate de probe certifică, că anume inculpata a primit de la SA „Banca de Economii” cardurile bancare.

La fel, instanța a omis să se expună în dispozitiv asupra învinuirii în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, ce constituie o încălcare a normelor de procedură.

3.1. A declarat apel și partea vătămată IMSP Spitalul de Traumatologie și Ortopedie, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie corect condamnată, cu încasarea prejudiciului cauzat în sumă de 879.583,5 lei.

Apelantul a invocat, că sentința este ilegală, neîntemeiată și pasibilă casării în partea neexaminării acțiunii civile, reîncadrării acțiunilor inculpatei și individualizării pedepsei.

Reieșind din conținutul sentinței, instanța a stabilit cu certitudine că inculpata, de comun acord cu Madan N., au introdus în listele salariaților cele 5 persoane care nu activau și pe numele cărora au fost eliberate de SA „Banca de Economii” carduri bancare.

Mai mult, raportul de expertiză nr. 38 din 14.03.2013 confirmă că semnăturile de la numele contabilului-șef plasate câte una la fiecare dintre rubricile „specimenul de semnătură a delegatului”, „Contabil-șef” și „A primit” ale actelor: cererea privind prelungirea termenului de valabilitate la carduri din 25.03.09, cererea privind producerea cardurilor pentru Maria M. și Stegorescu L., ordin de ieșire nr. 27934980, ordin de ieșire nr. 27935006, ordin de ieșire nr. 28907788, delegația nr. 569831, delegația nr. 569832, delegația nr. 568733 și semnătura suspectă de la numele Stegorescu L. plasată la rubrica „semnătura deținătorului de card” a cererii nr. 540866 din 26.05.2009, au fost executate de către Rusu L.

Din raportul nr. 1258 din 10.07.2014, reiese fără îndoială că semnăturile din numele lui Stegorescu L. din declarațiile privind identitatea beneficiarului efectiv din 26.05.2009 și din cererea nr. 540866 din 26.05.2009 privind deschiderea contului de card și eliberarea cardului bancar (forma 13-F/01), au fost executate de către Rusu L. Probele enunțate atestă, că inculpata prin acțiunile sale a participat activ, în coautorat cu Madan N., la falsificarea documentelor sus menționate, însă aceste probe concludente au fost lăsate de instanță fără o apreciere legală de fapt și de drept, precum și fără o încadrare penală.

Nu este clar din care motive instanța a trecut cu tăcerea, că inculpata nu a restituit nimic din suma delapidată și nu a întreprins măsurile legale întru examinarea acțiunii civile și încasarea din contul ei a prejudiciului cauzat.

În privința coautorului Madan N. este deja o sentință irevocabilă, instanța urma să examineze în acest proces și acțiunea civilă înaintată de IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, urmând să încaseze în mod solidar, prejudiciul material în mărime de 879.583,5 lei

3.2. Avocatul Vasile Rîhlea și inculpata la fel au declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultima să fie achitată, pe motiv că infracțiunile nu au fost săvârșite de ea.

Apelanții au invocat că potrivit raportul de expertiză nr. 530 din 14.09.2012, toate falsificările au fost efectuate de contabilă pe salariu Madan N.

Inculpata nu a participat la sustragerea banilor, ce se confirmă prin aceea că și după concediere, banii continuau să fie sustrași în decembrie 2009, ianuarie - mai 2010, moment în care ea nu mai avea acces la contabilitate.

Declarațiile lui Madan N. urmează a fi apreciate critic, deoarece nu corespund realității.

Madan N., în calitate de martor, este persoană cointeresată de procuror, care a convins-o să dea declarații împotriva inculpatei, fapt confirmat prin sentința din 22 decembrie 2012, în baza căreia Madan N. a fost condamnată în baza art. 191 alin. (5), 196 alin. (4) și 90 Cod penal la 5 ani privațiune de libertate, cu suspendarea sentinței pe un termen de 5 ani, iar procurorul Octavian Iachimovschi nu a atacat sentința, deși în susținerile verbale a solicitat o pedeapsă de 6 ani închisoare.

Procurorul intenționat a disjuns materialele anchetei în privința contabilei Madan N., pentru ca ultima să susțină acuzațiile procurorului.

Rapoartele de expertiză urmau a fi respinse, deoarece inculpata nu a semnat aceste documente, iar în ședința de judecată Madan N. a confirmat că ea a scris documentele respective, dar le-a semnat inculpata.

Experții nu au atras atenția că pe ambele acte semnăturile sunt diferite, iar în rapoartele de expertiză grafoscopică, nu au fost relevate și evaluate un șir de diferențe esențiale ale caracteristicilor grafoscopice individuale, cu grad înalt al valorii de identificare, care se manifestă stabil în cele două semnături pe de o parte și în mostrele semnăturilor și scrisul inculpatei, pe de altă parte.

Raportul de expertiză nr. 1258 din 10 iulie 2014 a fost efectuat superficial, din care motiv s-a solicitat efectuarea unei expertize repetate, dar instanța neîntemeiat a respins demersul respectiv.

Nevinovăția în falsificarea documentelor bancare este confirmată prin raportul de expertiză nr. 530 din 14 septembrie 2012 efectuat în cadrul dosarului penal nr. 2012036398 de învinuire a Madan N., conform căruia cererea privind deschiderea contului de card și eliberarea cardului bancar nr. 540860 din 26 mai 2009 din numele Miron M. a fost executată de către Madan N.

Declarațiile martorilor Doagă G., Taran A., Mihul N., Raetchi E., Cojocari A., Ojog N., Negrescu E. și Popușoi N., nu pot fi apreciate ca probe întru confirmarea vinovăției, reieșind din conținutul lor general, care nemijlocit nu probează careva acțiuni culpabile ale inculpatei.

Nevinovăția inculpatei se confirmă și prin faptul că ea a fost concediată la 21 decembrie 2009, dar sustragerea banilor a avut loc în decembrie 2009, ianuarie – mai 2010, perioadă în care Madan N. prelungea să îndeplinească obligațiunile de contabil, inclusiv în timp de trei luni cu directorul Taran A. și noul contabil-șef Doagă G. Aceste circumstanțe confirmă, că sustragerea banilor a fost posibilă datorită modului stabilit de evidența contabilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, apelurile declarate de procuror și de partea vătămată IMSP Spitalul de Traumatologie și Ortopedie au fost respinse ca nefondate.

Apelul declarat de avocatul Rîhlea Vasile și inculpată, a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Rusu Liliana a fost achitată de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 44, 191 alin. (5) și art. 42 alin. (2), 44, 196 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a reținut că Rusu L. a fost învinuită precum că a comis o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală în următoarele circumstanțe.

Rusu L. activând în calitate de contabil șef la IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, în coautorat cu Madan N., au comis delapidarea averii străine și au cauzat daune materiale prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșind infracțiunile prevăzute la art. 42 alin. (2), 44, 191 alin. (5) și 42 alin. (2), 44, 196 alin. (4) Cod penal în următoarele circumstanțe: Rusu L., în coautorat cu Madan N., având intenția comună de a sustrage bunurile IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie au introdus în listele cererilor comune ale salariaților privind eliberarea cardurilor bancare de către SA „Banca de Economii”, datele de identificare ale unor persoane care nu activau în cadrul Spitalului și/sau care nu au primit fizic carduri bancare și anume: Stegorescu L. eliberată din funcția de contabil la 06 februarie 2004 prin ordinul nr. 7, Miron M. exclusă din lista statelor în baza certificatului de deces DC-IV nr. 0452331 la 01 mai 2006, Cojocari T. concediat din funcția de grădinar la 08 noiembrie 2007 prin ordinul nr. 86, Cojocari A. concediată din funcția de grădinar la 24 decembrie 2007 prin ordinul nr. 98 și Ojog N. concediată din funcția de operator la 27 decembrie 2006.

Datele referitoare la listele salariaților IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, precum și la salariile aferente erau stocate în programul electronic „Fox-Pro”, informația din acest program fiind transmisă lunar către BC „Banca de Economii” SA pentru transferul la card a salariilor angajaților.

Având spre administrare și dispunând de parola programului enunțat, Madan N. introducea în varianta electronică a listei numele angajaților sus-numiți, care nu mai activau la acel moment în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, nume care pe suportul material al listei lipseau. Ulterior inculpata asigura transmiterea listelor date către „Banca de Economii” SA în vederea efectuării transferurilor la card a salariilor.

După transferarea banilor pe cardurile bancare, inculpata și Madan N. extrăgeau sumele în numerar de la bancomatele diferitor bănci comerciale.

În aceste circumstanțe, de către Rusu L., împreună cu Madan N. pentru anul 2007 au fost create condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 114.811,56 lei, pe care ulterior i-au sustras, și anume pe numele lui: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 36.369 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 34.316 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 44.126,56 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2008 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 212.433 lei, pe care ulterior i-au sustras, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 80.622,50 lei; Cojocari A., cont de card nr.

4073433035903365 - 74.203,23 lei; Ojog N., cont de card nr. 6766083039063521 - 57.606,75 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2009 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 361.499,22 lei, pe care ulterior i-au sustras, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 114.706,06 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 119.243,20 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 59.226,36 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 68.323,60 lei.

Tot ea, împreună cu Madan N., în anul 2010 au creat condiții în vederea transferării nelegitime pe conturile de card bancar a sumei totale de 14.281,40 lei, pe care ulterior i-au sustras, și anume pe numele următoarelor persoane: Cojocari T., cont de card nr. 4073433031185306 - 5001,02 lei; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365 - 4955,81 lei; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509 - 2245,45 lei; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733 - 2079,12 lei.

Astfel, în perioada 01.01.2007 - 06.05.2010 Rusu L. în coautorat cu Madan N. au însușit bani în sumă totală de 700.944,29 lei.

Astfel, prin rechizitoriu Rusu L. este învinuită, că în coautorat cu Madan N., a comis participație la infracțiunea prevăzută la art. art. 42 alin. (2), 44, 191 alin. (5) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală în proporții deosebit de mari a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu.

Tot ea, Rusu L., este învinuită prin rechizitoriu că în coautorat cu Madan N. și acționând cu intenție comună în perioada cuprinsă între anii 2007 - 2010, activând în calitate de contabil-șef, a creat condiții în vederea calculării ilegale a salariului pe numele și pe contul de card al foștilor angajați ai IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Miron M. și Stegorescu L., care în perioada comiterii infracțiunii nu mai activau în cadrul instituției medicale date, prin introducerea în liste a numelor persoanelor date și prezentând listele în fiecare lună, în perioada indicată, către „Banca de Economii” SA care deservea instituția nominalizată, au provocat impozitarea neargumentată a salariilor acestora.

În rezultatul acestor acțiuni, prin defalcarea din bugetul IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie a sumelor aferente impozitului pe venit, primelor de asigurare obligatorie în medicină și contribuțiilor individuale de asigurare obligatorie pentru persoanele sus-indicate, instituției în cauză i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții deosebit de mari.

Astfel, prin înșelăciune și abuz de încredere Rusu L. a cauzat daune IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedic în sumă de 178.639,21 lei ceea ce constituie proporții deosebit de mari.

Prin rechizitoriu Rusu L. este învinuită că a comis participație la infracțiunea prevăzută de art. art. 42 alin., (2), 44, 196 alin. (4) Cod penal, adică cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere.

Instanța de fond corect și întemeiat a apreciat critic declarațiile martorului Madan N. catalogându-le, reieșind din probele administrate, drept modalitate de a-și apăra poziția, enunțată în cadrul procesului, examinat potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în care aceasta a fost recunoscută culpabilă de comiterea infracțiunii de delapidare, iar afirmația acuzării precum că pe imaginile foto de la ATM este identificată o persoană, care seamănă cu inculpata, este doar o presupunere, or prin raportul de expertiză nr. 1280 din 15.07.2014, nu s-a putut stabili dacă pe imaginile foto este reprezentată cet. Rusu L., sau o altă persoană.

Aprecierile instanței de judecată, date declarațiilor lui Madan N., sunt bazate și pe faptul că în cadrul procesului de judecată în care aceasta și-a recunoscut vina și a fost condamnată, veridicitatea acestora nu a putut fi verificată în coraport cu alte probe acumulate.

Astfel, ***instanța de apel, apreciază critic declarațiile martorului Madan N.*** (care de fapt a comis infracțiunile încriminate lui Rusu L., pe care le-a recunoscut că le-a comis, fiind condamnată, dar în acest dosar are calitatea de martor) ***deoarece ele nu corespund realității, aceasta fiind nevoită de a depune asemenea declarații, fiind cointereseată de a depune asemenea declarații împotriva lui Rusu L. pentru a primi o sentință favorabilă*** ei și susținută de către acuzatorul de stat.

Nevinovăția inculpatei Rusu L. este confirmată și prin faptul că în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine, că inculpata a fost eliberată din funcție în luna decembrie 2009, dar învinuirea adusă este că ar fi delapidat banii spitalului până în luna mai 2010 inclusiv, ceea ce era imposibil, deoarece ea nu mai activa și nu era contabil la această instituție, totodată în acea perioadă continua să lucreze ca contabil pe salarizare Madan N., care a și comis aceste infracțiuni. Procurorul nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă care ar demonstra vinovăția inculpatei în delapidarea banilor spitalului.

Este eronată concluzia instanței de fond, precum că acțiunile inculpatei se încadrează în componența de infracțiune prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal.

Învinuirea adusă inculpatei este neîntemeiată, deoarece este motivată numai prin faptul că activând în calitate de contabil-șef și a semnat împreună cu directorul spitalului listele salariaților expediate la bancă, cererile pentru producerea cardurilor, însă acestea nicidecum nu demonstrează că Rusu L. a avut intenția de a sustrage mijloace bănești sau că ar fi extras mijloace bănești de pe cardurile bancare după cum i se incriminează.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat, că instanța de apel, eronat a apreciat critic declarațiile martorului Madan N., precum și a pus la îndoială aprecierile date de către instanța de judecată care la 22.12.2014 a emis sentința de condamnare a inculpatei Madan N. conform art. 191 alin. (5) Cod penal, sentință ce a rămas definitivă și irevocabilă.

Declarațiile martorului Madan N. sunt confirmate prin alte probe anexate la cauza penală (rapoartele de expertiză, documentele bancare, cererea întocmită și semnată din numele lui Stegorescu L. etc.). Martorul a indicat cu certitudine, însușirea de către inculpată a o parte din banii extrași fraudulos de pe conturile de card. Documentele bancare certifică, cu certitudine că anume, inculpata a primit de la SA „Banca de Economii” cardurile bancare.

Constatările instanței de apel făcute în decizie precum, că *„pentru a o determina pe Madan N. de a depune declarații împotriva lui Rusu L., procurorul, Octavian Iachimovschi intenționat a disjuns materialele cauzei penale în privința Nadejdei Madan, pentru ca în schimbul susținerii acuzației procurorului și obținerii unei sentințe în favoarea ei, a depus declarații în calitate de martor, împotriva lui Rusu L., iar aceasta nici nu a fost audiată de procuror, în calitate de coautor sau martor în procesul penal de învinuire și condamnare a lui Madan N.”*, depășesc limitele examinării cauzei, afirmația în cauză fiind lipsită de suport factologic, venind în contradicție cu evenimentele procesuale ce au avut loc în cadrul cauzei penale, iar concluzia procurorului de a o pune sub învinuire pe inculpată a fost formulată în temeiul probelor acumulate în cadrul urmăririi penale și nu în temeiul declarațiilor date de Madan N. ultima fiind chemată în judecată pentru a da declarații doar la cercetarea judecătorească în fața instanței, fiind preîntâmpinată de răspundere penală pentru darea declarațiilor false, iar declarațiile acesteia coroborează pe deplin cu probele prezentate instanței.

Instanța de apel nu s-a expus asupra raportului de expertiză nr. 38 din 14 martie 2013, potrivit căruia semnăturile de la numele contabilului șef a IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie - Rusu L., plasate câte una la fiecare dintre rubricile „specimenul de semnătură a delegatului”, „Contabil-șef” și „A primit” ale actelor – cererea privind prelungirea termenului de valabilitate la carduri din 25 martie 2009, cerere privind producerea cardurilor pentru cet. Miron M. și Stegorescu L., ordin de ieșire nr. 27934980, ordin de ieșire 27935006, ordin de ieșire nr. 28907788, delegația nr. 569831, delegația nr. 569832, delegația nr. 568733 și semnătura suspectă de la numele Stegorescu L. plasată la rubrica „semnătura deținătorului de card” a cererii nr. 540866 din 26.05.2009 au fost executate de numita Rusu L.

Concluziile expertului permit a conchide, că inculpata a avut posibilitatea reală de a utiliza cardurile, precum și că aceasta transmitea cardurile lui Madan N. Totodată, expertul a stabilit că textul cererii din numele Stegorescu L. a fost completat de Madan N. iar semnătura executată de inculpată, se constată cu certitudine că acestea au acționat cu intenție comună la comiterea infracțiunilor incriminate

Nici asupra altor probe care dovedesc cu certitudine vina inculpatei în comiterea infracțiunilor incriminate, instanța de apel nu s-a expus și nu le-a dat o apreciere cuvenită, și anume: procesul-verbal de ridicare din 28.06.2012; procesul-verbal de examinare din 28.07.2012 prin care au fost examinate rulajele pe conturile de card deschise din numele cet. Cojocari T. cont de card nr. 4073433031185306; Cojocari A., cont de card nr. 4073433035903365; Ojog N.

cont de card 6766083039063521; Miron M., cont de card nr. 6766083031480509; Stegorescu L., cont de card nr. 6766083030352733; Madan N., cont de card nr. 6766083033670784.

Potrivit informației examinate au fost stabilite zilele în care au fost extrase mijloacele bănești de pe carduri, precum și zilele în care au parvenit mijloacele bănești pe conturile de card, fiind stabilite și sumele pentru fiecare tranzacție în parte de pe fiecare card.

Din imaginile înregistrate la ATM-uri pot fi identificate două persoane de gen feminin, acestea, potrivit caracteristicilor și trăsăturilor fizice seamănă cu inculpata și Madan N.

Materialele actului reviziei, precum și anexele la aceasta confirmă metoda comiterii infracțiunii și anume introducerea datelor de identificare a persoanelor ce nu activau la IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie în listele electronice ce erau prezentate băncii.

Potrivit concluziei revizorului, s-a stabilit calcularea neargumentată a salariilor foștilor angajați.

Probele prezentate instanței, și anume declarațiile martorilor, în special a martorului Madan N., indică direct asupra metodei de sustragere utilizate la comiterea infracțiunii și asupra inculpatei ca fiind autor al infracțiunii. Acuzarea consideră, că sustragerea este dovedită prin probele materiale administrate și anume prin cererile de deschidere a cardurilor (în special a cererii depuse din numele fostei contabile pe salarizare a IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie - Stegorescu L.), documentele ce confirmă primirea cardurilor bancare de către învinuțită, imaginile de la ATM-urile SA „Banca de Economii” etc.

Metoda comiterii infracțiunii este determinată de specificul activității învinuitei în cadrul IMSP Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie. Astfel, inculpata în coautorat cu Madan N. au falsificat cererile privind deschiderea conturilor de card și eliberarea cardurilor bancare din numele cet. Cojocari T., Cojocari A., Stegorescu L. și Miron M., precum și semnăturile aplicate, acestea fiind dovedite prin rapoartele de expertiză care au confirmat, că scrisul și semnăturile din conținutul cererilor aparțin inculpatei și Madan N. Martorul Cojocari A. a confirmat, că nu a scris o astfel de cerere, iar celelalte cereri nu puteau fi întocmite de Cojocari T., Stegorescu L. și Miron M.

Madan N., iar ulterior și Rusu L. primeau cardurile bancare deschise din numele cet. Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Stegorescu L. și Miron M. și pincodurile, le-au reținut, faptul reținerii fiind dovedit prin imaginile foto de la ATM-uri în care inculpata este surprinsă introducând în ATM-uri cardurile bancare deschise din numele persoanelor indicate mai sus.

Lunar Rusu L. și Madan N. extrăgeau de pe conturile de card deschise din numele lui Cojocari T., Cojocari A., Ojog N., Stegorescu L. și Miron M. bani în numerar. Faptul extragerii fiind confirmat prin probele acumulate în special prin rulajele bancare și imaginile foto de la ATM-urile. „Banca de Economii” SA. La demersul apărării expertul nu a putut formula o concluzie asupra corespunderii

imaginilor, unul din motivele principale fiind prezentarea necorespunzătoare a materialului comparativ de către apărare.

Instanța de apel a omis sau a ignorat că inculpata anterior a fost condamnată pe infracțiune analogică de către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 22.12.2010 în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, infracțiunea fiind comisă tot cu folosirea situației de serviciu, în calitate de contabil, recunoscând vina pe deplin.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. Conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), alin. (3) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

Conform art. 467 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești definitive sânt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1. și 2. din decizie*):

a) mai întâi ***a constatat că inculpata este învinuită*** de săvârșirea infracțiunilor incriminate – circumstanță proprie unei sentințe de achitare, apoi ***a constatat că ea a comis faptele incriminate*** în rechizitoriu împreună cu Madan N. - circumstanță proprie unei sentințe de condamnare, ca în final să concluzioneze în mod divergent și absolut neclar că vinovăția ei în săvârșirea infracțiunii ***pe primul episod se confirmă parțial***, iar acțiunile ei pe ambele episoade urmează a fi încadrate în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, ca cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari proprietarului prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, neindicând și elementul calificativ obligatoriu conținut în dispozitivul aceste norme de drept „*dacă fapta nu constituie o însușire*”;

b) nu a apreciat separat fiecare probă, inclusiv declarațiile martorilor, probele scrise, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpatei în rechizitoriu, pe fiecare capăt de învinuire în parte, nu a indicat probele pe care și-a întemeiat concluziile și motivele pentru care a respins probele acuzării.

Mai mult, și-a asumat atribuții incompetente, neprevăzute de legea procesual-penală, de a reaprecia declarațiile lui Madan N. admise ca veridice într-o hotărâre judecătorească penală definitivă și irevocabilă.

c) a omis să se pronunțe asupra învinuirii pe baza art. 191 alin. (5) Cod penal, atât în partea descriptivă cât și în partea dispozitivă a sentinței.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile legale și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 414 alin. (2), (5), (6) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de

apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Conform art. 467 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești definitive sânt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova.

Instanța de apel nu a respectat aceste prescripții de drept, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile reprezentantului părții civile Țaran A., martorilor Popușoi N., Negrescu E., Nuca I., Mișu N., Raetchi E., Ojog N., Doagă G., probele scrise de la f.d. 1 v. 1, 224-239 v. 2, 119-120, 131-132 v.5, conturile de card, raportul de constatare tehnico – științifică nr.1501 din 21.04.2015, imaginile video;

b) nu a apreciat separat fiecare probă administrată pe caz din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept incriminate inculpatului în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Mai mult, și-a asumat atribuții incompetente, neprevăzute de legea procesual-penală, de a reaprecia declarațiile lui Madan N. admise ca veridice într-o hotărâre judecătorească penală definitivă și irevocabilă.

Pe lângă aceasta, instanța de apel acceptat, că inculpata ***activând în calitate de contabil-șef a semnat listele salariaților expediate la bancă și cererile pentru producerea cardurilor***, dar a concluzionat în mod vădit divergent și neîntemeiat că ***acestea nicidecum nu-i demonstrează vina***, or, listele și cererile în cauză se refereau la 5 persoane neangajate în Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie, inculpata fiind în cunoștință de cauză.

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării și a părții vătămate, inclusiv cele reproduse la ***pct. 3., 3.1, 5.*** din prezenta decizie;

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile acuzării și a părții vătămate, că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind, că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei

contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, în privința inculpatei Rusu Liliana Anatolie, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 10 martie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun